

SENEGAL ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Senegal Cumhuriyeti
Nüfus	19,1 milyon (IMF 2025 tahmini)
Dil	Fransızca (resmi)
Yüzölçümü	196.161 km ²
Başkent	Dakar
Başlıca Şehirleri	Thies, Mbour, Saint-Louis, Kaolack, Ziguinchor
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Bassirou Diomaye Faye
Para Birimi	CFA Frankı

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Batı Afrika Ekonomi ve Para Birliği (WAEMU), ACP, AfDB, AU, CPLP (yardımcı), CEDEAO, FAO, FZ, G-15, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MONUSCO, NAM, OIC, OIF, OPCW, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, Union Latina, UNMIL, UNOCI, UNWTO, UPU, WADB, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO

Coğrafi Konum

Senegal Orta Afrika'nın batısında Atlas Okyanusu kıyısında Gine-Bisseau ve Moritanya arasında yer alır. Toplam 196 bin km² yüzölçümü ile 531 km kıyı uzunluğuna sahiptir. Başkent Dakar Cape Verde Yarımadasında Atlas Okyanusu kıyısındadır. Senegal Afrika ülkeleri arasında en çok Batılılaşmış ülkedir. Komşu ülkeler; Moritanya, Mali, Gambiya, Gine ve Gine-Bisseau şeklindedir. Gambiya Senegal tarafından çevrelenmiş bir ülke olup, sınır doğuya doğru Gambiya nehri boyunca 300 km devam eder.

Senegal'de yarı tropik bir iklim bulunur. Kuzeydoğu ve güneybatıdan esen rüzgarların durumuna bağlı olarak kuru ve açık bir hava ile nemli geçen mevsimler yaşanabilmektedir. Yıllık yağış miktarı 600 mm'yi geçmez. Yağış mevsiminde en fazla sıcaklık 27°C'dir. Yağmur alan bölge güney kesimleri olup, yıllık yağış miktarı 1500 mm'yi geçebilir. Haziran-Ekim ayları arası en kurak mevsimlerdir. Aralık-Ocak ayları hava daha kuru ve serindir. Fakat sıcaklık 17°C'nin altına pek düşmez. Kıyı şeridi iç kesimlere göre daha serindir.

Ülkenin kuzeyinde çöl iklimi kıyılara doğru yerini yarı-tropik iklime bırakır. Coğrafyada genelde alçak düzlükler hakimdir. Kıyıdan güney doğuya doğru hafif bir eğimle tepeler yükselir.

Siyasi ve İdari Yapı

Senegal bağımsızlığını 4 Nisan 1960 tarihinde Fransa'dan kazanmıştır. Ülkede çok partili laik cumhuriyet yönetimi bulunmaktadır. Parlamentosu ve güçlü bir başkanlık sistemi bulunmakta ve yargı yönetimden ayrılmış durumdadır.

Son Başkanlık seçimleri 2024 tarihinde düzenlenmiş ve Bassirou Diomaye Faye seçilmiştir.

Senegal’de 14 bölgesel yönetim bulunmakta ve her biri Başkan tarafından atanan Vali tarafından idare edilmektedir. 1997 yılında yönetimin merkezden bölgelere yayılması yasası ile yerel meclislere önemli otorite gücü sağlamıştır.

Nüfus ve İstihdam

Toplam nüfusu 2025 yılı tahminine göre 19,1 milyon olan Senegal’de nüfusun yaklaşık %15’i başkent Dakar’da yerleşiktir. Senegal nüfusunun 2030 yılında 22 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Ülkede çok sayıda farklı etnik grup bulunmaktadır. Din, Senegal kültüründe oldukça önemli bir yere sahiptir. İnanç çok yaygın olduğundan ibadet etmeyenler kuşku ile karşılanabilmektedir. Ülkenin yaklaşık %95’i kökleri 11. yüzyıla uzanan Müslümanlardan oluşmaktadır.

Woloflar toplam nüfus içinde %43 pay ile en kalabalık etnik gruptur. Müslüman olan bu grup ülkenin hemen her yerine yayılmış olmakla birlikte çoğunluğu ülkenin merkez, kuzey ve Dakar ile Saint Lois’in Atlas Okyanusu kıyılarında yaşam sürmekte ve genellikle çiftçilik ve tüccarlıkla geçimlerini sağlamaktadır. Leboular Woloflar’ın bir kolu olan etnik gruptur. Cap Vert ve Saint Luis yarımadasına yayılmış olup, çoğunlukla balıkçılıkla uğraşırlar.

Peulhlar/Fulaniler diğer bir büyük etnik grup olarak nüfusun yaklaşık %24’ünü oluştururlar. Senegal’in kuzeyinde Senegal için Müslümanlığın yayılmasında rol oynayan ve tarihi öneme sahip olan Fouta Toro Pular grubun kültürel merkezidir. Senegal Nehri vadisi ve Ferlo bölgesinde yerleşik olan Pularlar ticarete çok aktif olup hayvan yetiştiriciliği ve sulu tarım ile de uğraşırlar.

Serer etnik grubu da kalabalık sayılabilecek diğer bir etnik gruptur. Toplam nüfusun yaklaşık %15’ini oluşturan bu grup, diğer etnik gruplarla daha az karışmış durumdadır. Sine-Saloum ve Senegal’in merkezi ile Gambiya’nın kuzeybatısı arasında kalan Small Coast bölgesinde yerleşiktirler. Small Coast bölgesindekiler hariç çoğu Müslümandır.

Diolalar ise Casamance bölgesinde yaşar. Gambia ile Guinea Bisseu’da da bu etnik gruptan insanlar yaşamaktadır. Senegal nüfusunun yaklaşık %4’ü bu gruptan oluşur. Pirinç tarımı ile geçinen bu grupta yerel inançlar ve Hristiyanlık yaygındır. Diolalar’ın kuzeydoğuda yaşayan bölümü ise Müslümandır.

Ana etnik gruplar dışında daha küçük etnik gruplar da bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları doğudaki Mandingolar, Mali ve Moritanya’ya yakın bölgelerdeki Soninkeler ve Bassariler’dir. Bu gruplar mısır yetiştiriciliği ve Gine sınırlarına yakın bölgelerde avcılık ile geçinmektedir.

Fransızca, koloni döneminde okullarda öğretilen şekliyle resmi dil olmakla birlikte herkesin kendi yerel dilini konuşması yaygındır. Ülkede çok sayıda yerel dil bulunmaktadır. Bu diller yazılıdan ziyade sözlü kullanılan dillerdir. Bu dillerden en yaygın olarak kullanılanı Wolof dilidir. Nüfusun %80’ine yakını bu dili konuşabilmektedir.

Ülke nüfusunun yaklaşık %50’si kentlerde yaşamaktadır. Nüfus artış hızı yıllık %2,75 oranındadır. Nüfus yoğunluğu km² başına 87 kişidir. Senegal oldukça genç bir ülke olup nüfusunun %45,7’si 15 yaşın altındadır. Yıllık ortalama yaşam beklentisi erkeklerde 67 ve kadınlarda 71 yıldır.

2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Senegal 169. sıradadır. (İsviçre 1., Türkiye 45.) (UN-2025)

Nüfusun %47'si yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Senegal'de haftalık çalışma süresi 40 saattir. Ülkede asgari ücret uygulanmaktadır. İşsizlik sigortası uygulaması bulunmamaktadır. Senegal birçok az gelişmiş ülkedeki durumun aksine, işçi haklarının ön planda olduğu bir ülkedir. Çalışan ve işveren arasındaki davalar genellikle çalışan lehine sonuçlanmaktadır.

Doğal Kaynaklar

Senegal topraklarının büyük bir bölümü Sahelian bölgesinde yer almaktadır. Yağışlar güneyde daha fazladır ancak, son 25 yılda mevsimsel kayma yaşandığı gözlenmektedir. Yağışlar düzensiz ve belirsiz olup, ülke toprakları genel olarak verimsizdir. Kuzeyde yaygın olan tarım ve hayvancılık giderek daha olumsuz koşullarla karşılaşmakta ve güçleşmektedir. Mevcut su kaynaklarının %3'ü evlerde, %3'ü sanayide ve kalan %92'si tarımda kullanılmaktadır ve ülkenin hidroelektrik kapasitesi bulunmamaktadır.

Ülkenin başlıca çevre sorunları; vahşi yaşam alanlarının korunması, orman arazilerinin korunması, toprak kayması ve su baskınlarının önlenmesi, çölleşmenin önüne geçilmesi ve balıkçılıkta aşırı avlanmanın önlenmesidir. Bunun için birçok uluslararası anlaşma ve etkinliklere aktif katılım mevcuttur.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	30,7	32,82	36,84	39,99	42	44,38	47,05	50,17
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	4,3	6,4	6	3	3,3	3,8	4,1	4,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	1 690	1 759	1 921	2 030	2 075	2 134	2 202	2 285
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,9	0,8	2	2	2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-19,8	-12,5	-8	-5,4	-5,3	-5,8	-5,7	-4,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	18,16	18,66	19,17	19,7	20,24	20,8	21,37	21,96
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	118,4	128,4	122,9	124,3	122,5	119,4	115,8	111,8

Kaynak:IMF *:Tahmini

Ekonomik Yapı

Senegal, Fransızca konuşulan Batı Afrika ülkeleri arasında sınai gelişmişlik düzeyi açısından Fildişi Sahili'nden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Bu başarının temeli, 1994 yılında başlatılan ve önceki ekonomi politikalarına göre şok sayılacak tedbirler içeren yapısal reformlara dayanmaktadır. Kamu tarafından belirlenmekte olan fiyatların serbest bırakılması ve kamu teşviklerinin kaldırılması bu tedbirlerden bazılarıdır. Ülke 2011 yılı başındaki politik sorunların da üstesinden gelerek, takip eden yıllarda özellikle altyapı yatırımları ve enerji sektöründeki sorunların giderilmesi ile yeniden hızlı büyüme trendine girmiştir.

Ülke ekonomisi tarıma dayalı olup, doğal kaynaklar oldukça sınırlıdır. Ülke ekonomisi, iklim koşullarına, uluslararası piyasalardaki gelişmelere ve hammadde fiyatlarına aşırı duyarlıdır. Turizm de önemli döviz kazandırıcı sektördür. 2023 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %17, sanayinin %24 ve hizmetler sektörünün %49'dur. (Dünya Bankası-2023)

2025 yılında cari fiyatlara göre, 37 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 40 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Cari fiyatlara göre Senegal, 2025 yılında 1 921 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 157. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (231 713 \$), Türkiye 66. (18 198 \$)] (IMF-2025)

İhracatın çeşitlendirilmesi, cari açık, çift haneli ve giderek artan işsizlik oranı ve yoksulluk Senegal ekonomisinin başlıca sorunlarıdır. Özellikle genç nüfus işsizlik konusunda daha büyük

sıkıntı içindedir. Bu durum, Avrupa ülkelerine yasa dışı göç olgusunu da tırmandırmaktadır. %20'nin üzerinde bulunan işsizlik, sağlık koşullarının ve eğitim seviyesinin yetersizliği nedeniyle her yıl artmaktadır.

Ekonomi Politikaları

Para Birliği'ne üye olan ülkelerin para ve döviz politikaları Batı Afrika Ülkeleri Merkez Bankası (Banque centrale des Etats de l'Afrique de l'ouest, BCEAO) tarafından belirlenmektedir. 8 üye ülkede de para birimi olarak "CFA franc" kullanılmaktadır. Dolayısıyla para politikasında Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) etkisi fazladır. Enflasyonun düşürülmesi ve döviz kurunda istikrar önceliklidir.

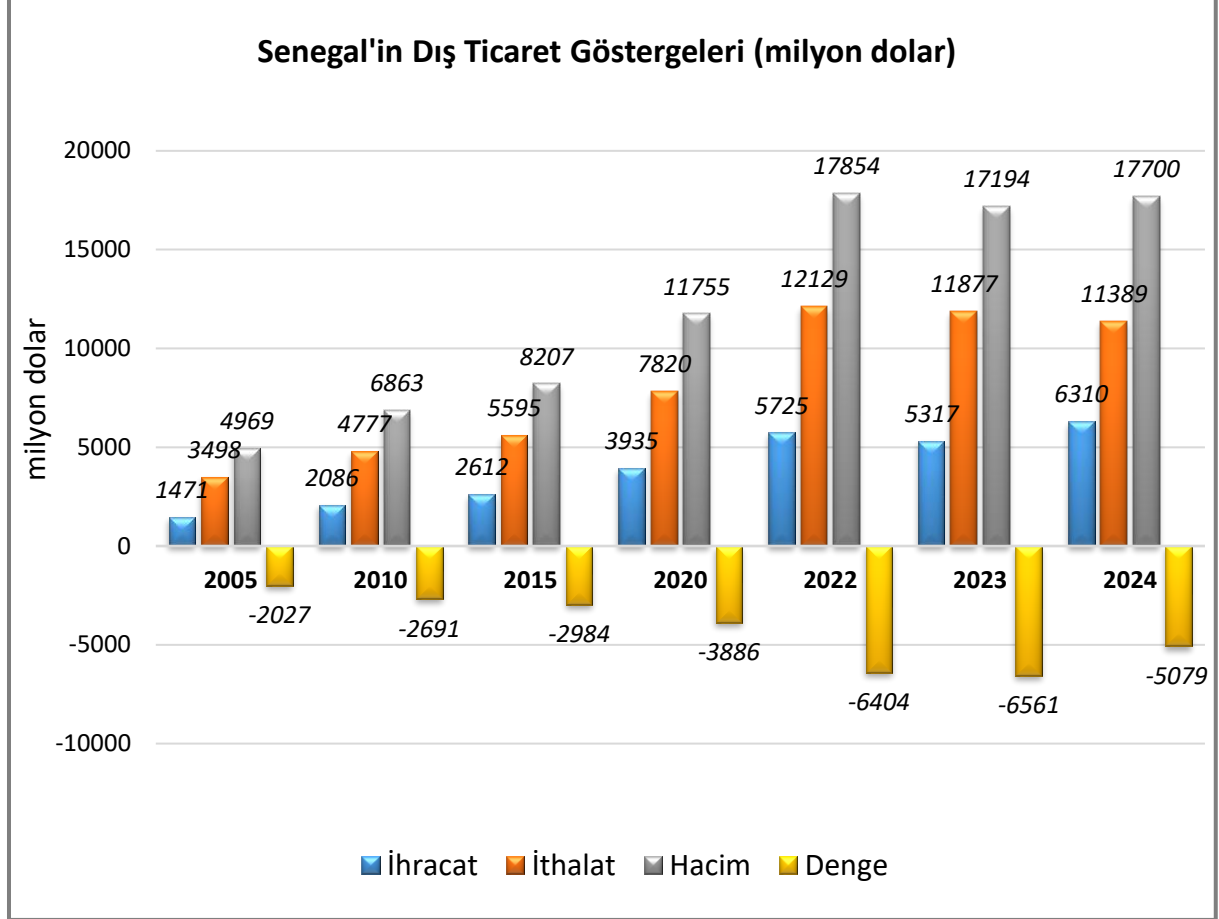
Senegal'de sermaye/kar transferi ya da yatırımların döviz cinsi para ile finanse edilmesinde bir kısıtlama yoktur. Ancak şahısların yurt dışı seyahatlerinde yanlarında çıkarabilecekleri döviz miktarı sınırlandırılmıştır. Ticari transferlerde ise böyle bir zorunluluk yoktur. Para transferleri bankalar aracılığıyla yapılabilmektedir. Değeri CIF 500.000 CFAfr'ı geçen tüm ithalat transferlerinin yetkili bir banka aracılığıyla yapılması zorunludur. Senegal'de döviz kontrolü Para ve Kredi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Yurt dışına tüm döviz transferleri yetkili bankalar posta idaresi veya BCEAO tarafından yapılmak zorundadır.

2014 yılından bu yana hükümet, altyapı, tarım ve gıda işleme endüstrisi, madencilik ve turizmi içeren 7 milyar ABD dolarının üzerinde bir fonlama taahhüdünden oluşan kalkınma stratejisi "Gelişmekte Olan Senegal Planı"nı uygulamaktadır. Senegal, IMF tarafından da desteklenen, açığı azaltmayı ve borcu kontrol etmeyi amaçlayan bir mali konsolidasyon politikasını yürütmektedir. "Gelişmekte Olan Senegal Planı"nın ikinci aşaması ve tarım ve hizmetlerdeki faaliyet, orta vadede büyümeyi yönlendirmektedir. Büyüme, tarım ve hizmetler gibi sektörler tarafından gerçekleştirilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

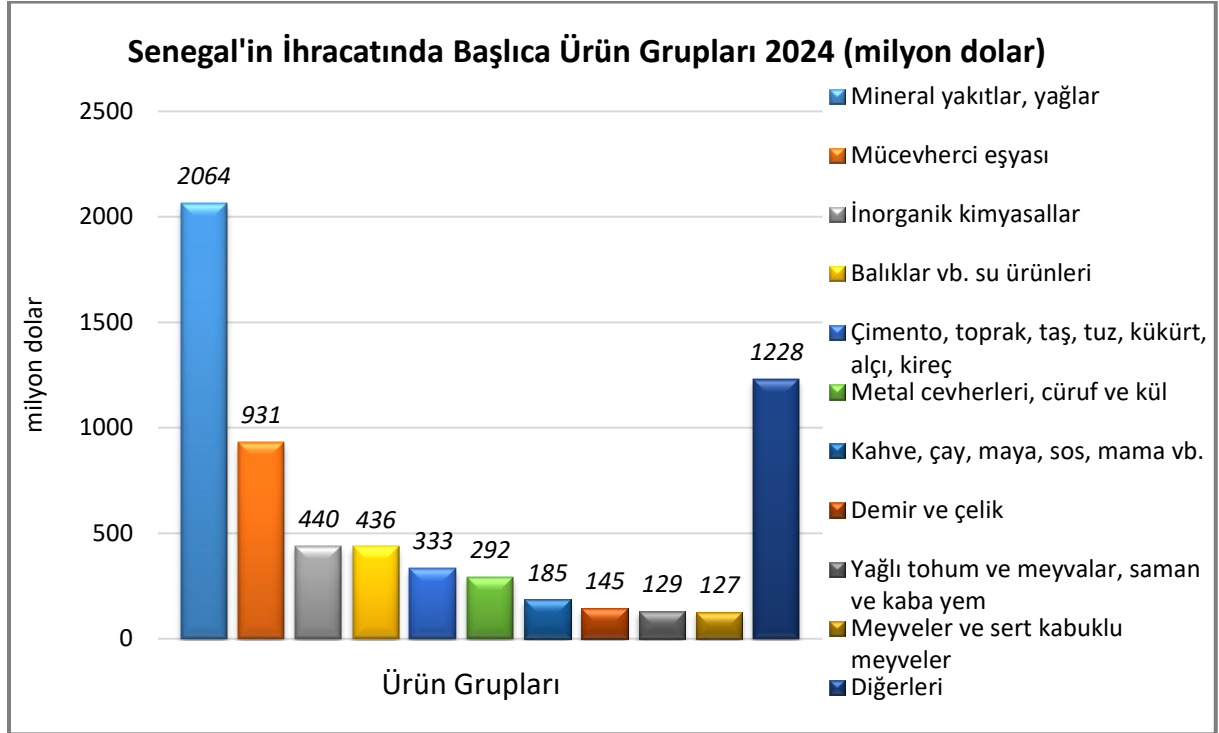

Kaynak: Trade Map

2024 yılında ülkenin ihracatı 6,3 milyar dolar ithalatı 11,3 milyar dolar olmuştur. Dış ticaretinde 2024 yılında 5 milyar dolarlık açık bulunmaktadır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

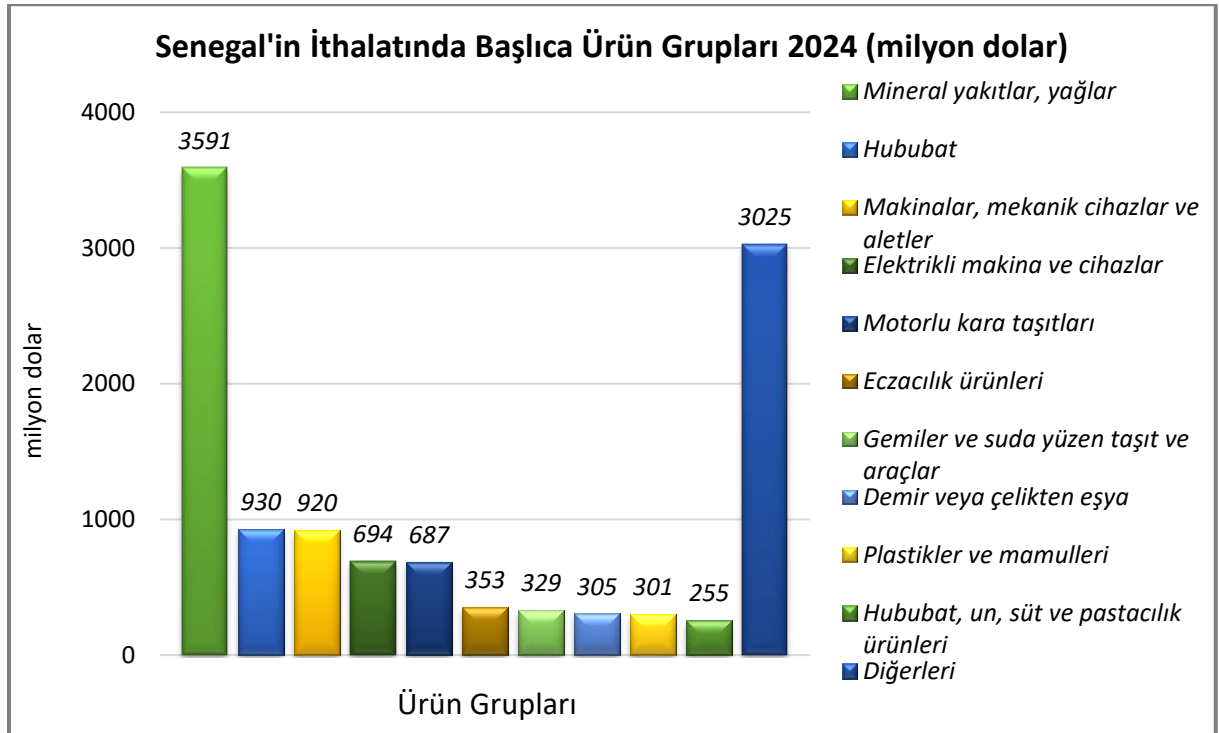
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

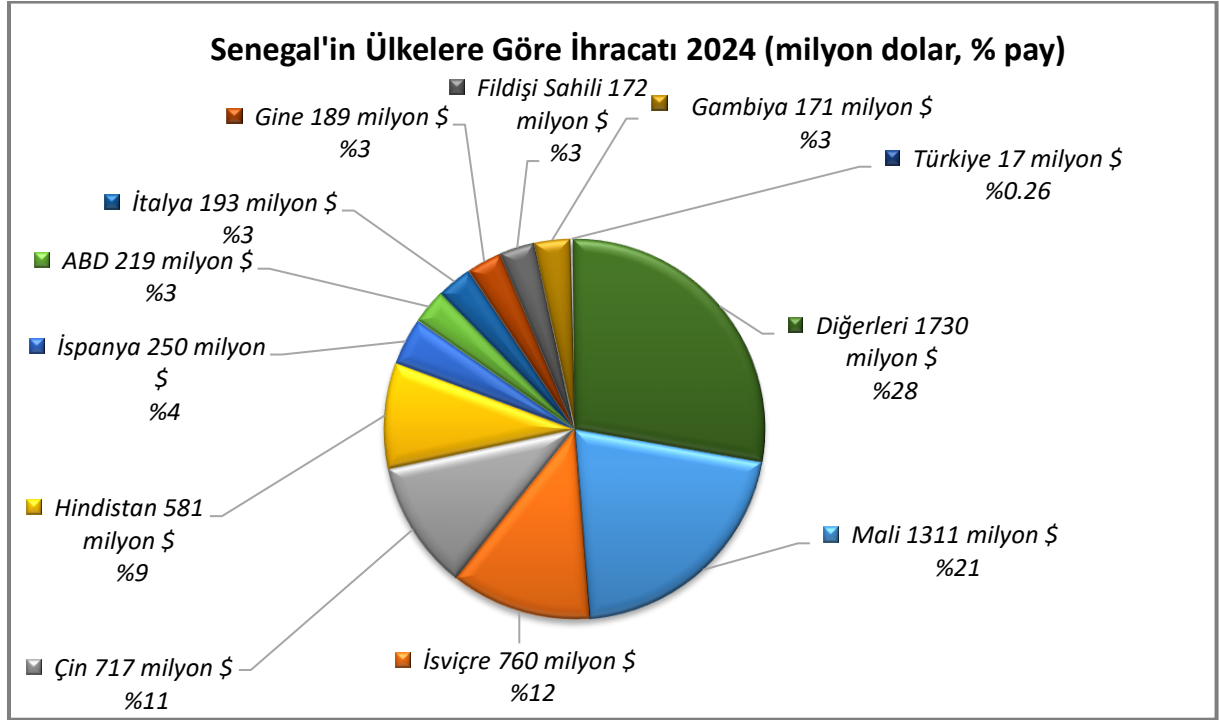

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

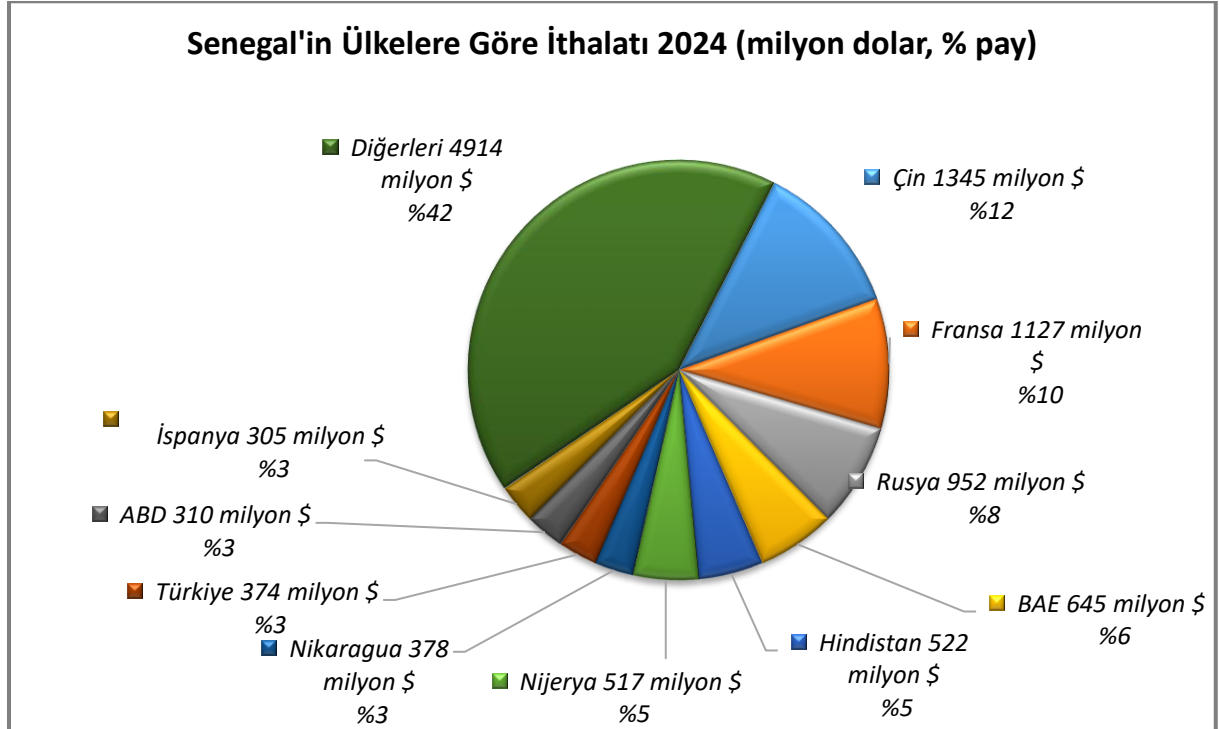
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 8 milyar dolar olan Senegal, 2023 yılında 16 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 107. sıradadır. [ABD 13 trilyon dolar ile 1., Türkiye 157 milyar dolar ile 43. (UNCTAD-2025)]

Senegal, 2023 yılında 3 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 66. sıradadır. [ABD 311 milyar dolar ile 1., Türkiye 10 milyar dolar ile 31. (UNCTAD-2025)]

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	2 641,00	2 509,00	2 384,00	2 288,00	2 403,00	2 559,00	2 725,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	8,50	7,20	6,20	5,30	5,00	5,00	5,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-91,00	-100,00	-80,00	-90,00	-90,00	-90,00	-89,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-	-	-

*: Tahmini Veriler Kaynak: EIU

Fransa tarihi bağları sayesinde Senegal'deki en büyük yatırımcı pozisyonundadır; Fransız yatırımları; telekomünikasyon hizmetleri, petrol dağıtım, gıda üretim, bankacılık, turizm, deniz taşımacılığı, gayrimenkul, bilgisayar, genel ithalat-ihracat, otomotiv gibi sektörlerde yoğunlaşmaktadır. Diğer ülkelerin de benzer alanlara önem verdiği görülmektedir. Lübnan asıllı Senegal vatandaşları daha çok orta büyüklükte işletmeler ile kimya, gıda, tekstil, plastik, sektörlerinde yatırımlar yapmaktadır. Ülkeye son zamanlarda Çin, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri de dahil olmak üzere diğer ülkelerden önemli yatırımlar yapılmaktadır.

Türkiye'nin 2024 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 7 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımında, Senegal 9 milyon dolar ile 43. sıradadır. (ABD 1,3 milyar \$ ile 1.) (TCMB-2025) Senegal'in yeni ekonomik ortaklıklar kurmak ve petrol sektörüne yabancı yatırım çekmek amacıyla Körfez Arap devletleri ile daha güçlü ilişkiler kurma çabalarını sürdürmesi beklenmektedir.

Yatırım Ortamı

İş ortamı ve rekabet edebilirlik reformları programının bir parçası olarak, iş yaratma ve sözleşmelerin uygulanması sürecinde gözle görülür iyileştirmeler yapılmıştır. Hükümet yabancı yatırımı memnuniyetle karşılamaktadır.

Yabancı yatırımcılar tarafından işletilen veya sahip olunan işletmelere karşı yasal bir ayrımcılık yoktur ve çoğu sektörde yabancı yatırımcıların işletmelerin tam olarak sahiplenilmesinde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Yabancı sermaye yatırımları konusunda herhangi bir kısıtlama ya da yerli ortak şartı aranmamaktadır.

2014 yılından bu yana, DYY girişleri altyapı, elektrik, tarım, içme suyu ve sağlık gelişimi için Gelişen Senegal Planı ile ilişkilendirilmiştir.

Tarım, turizm, balıkçılık, bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT), sağlık, eğitim, yenilenebilir enerji ve madencilik sektörleri yatırım potansiyeli yüksek başlıca alanlar olarak belirlenmiştir. Altyapı ve inşaat en fazla yatırım yapılan sektörler olup, özellikle ulaştırma sisteminin iyileştirilmesi için Dünya Bankası tarafından desteklenen projeler yürütülmektedir.

Tarım, ambalaj, tekstil, ayakkabı, oto yedek parça, beyaz eşya gibi alanlarda küçük ölçekli yatırımlar yapılabilir.

Senegal'deki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

İthalat vergileri ve vergiler ile ilgili olarak, serbest bir bölgeye ithal edilen mallar gümrük bölgesinin dışında kabul edilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu ithalat vergileri ve vergiler, malın serbest bölgeden gümrük bölgesine taşınması, yani Senegal pazarına girmesi üzerine ödenmektedir. Bununla birlikte, gümrük idareleri serbest bir bölgede depolanan malların kontrolünü yapabilmektedir.

Şu anda Senegal'de sadece bir serbest ticaret bölgesi vardır:

Dakar Sanayi Serbest Ticaret Bölgesi = Bölge Franche Industrielle de Dakar (ZFID)

Km 18, Route de Rufisque, BP 3857, SN-Dakar

Telefon numarası: +221 33 8398484

Faks numarası: +221 33 8342525.

Son on yılda Casamance bölgesine yerleşen şirketlere teşvik sağlamak amacıyla Ziguinchor'da ikinci bir serbest ticaret bölgesinin uygulanması öngörülmektedir.

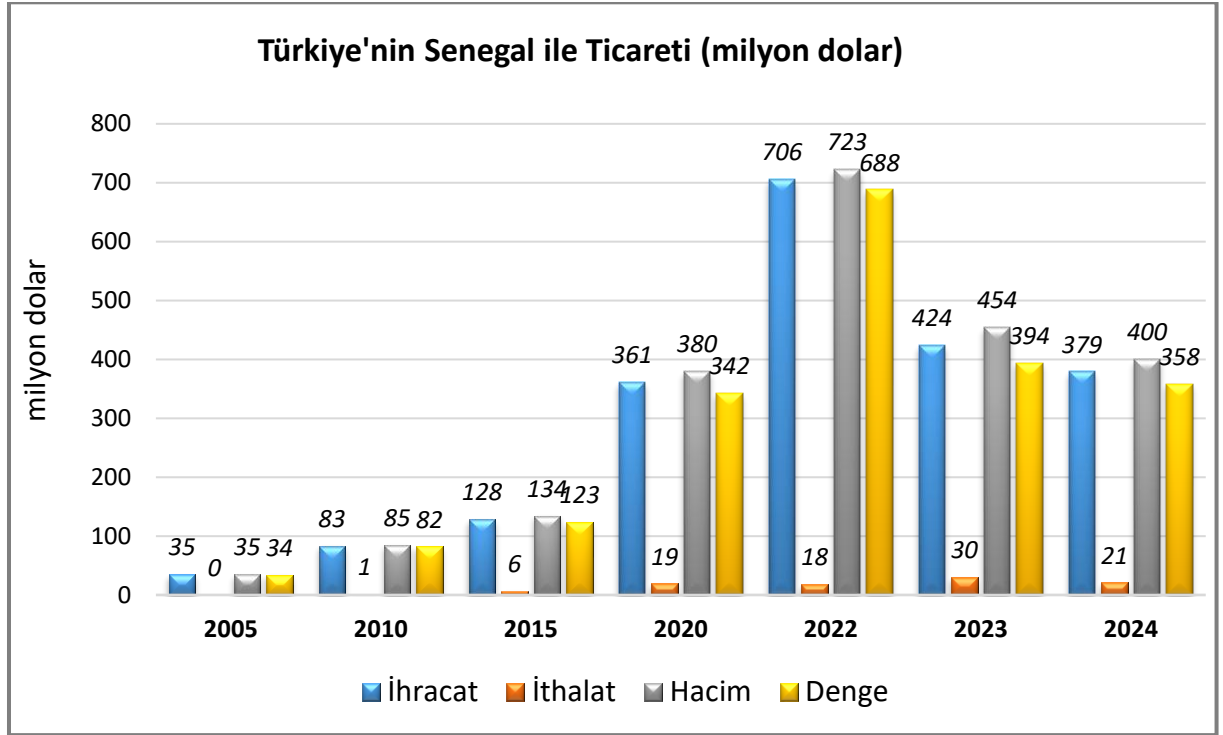
5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Senegal'e yönelik ihracatımız yaklaşık olarak, 2024 yılında 379 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Senegal'den ithalatı ise aynı yıl 21 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

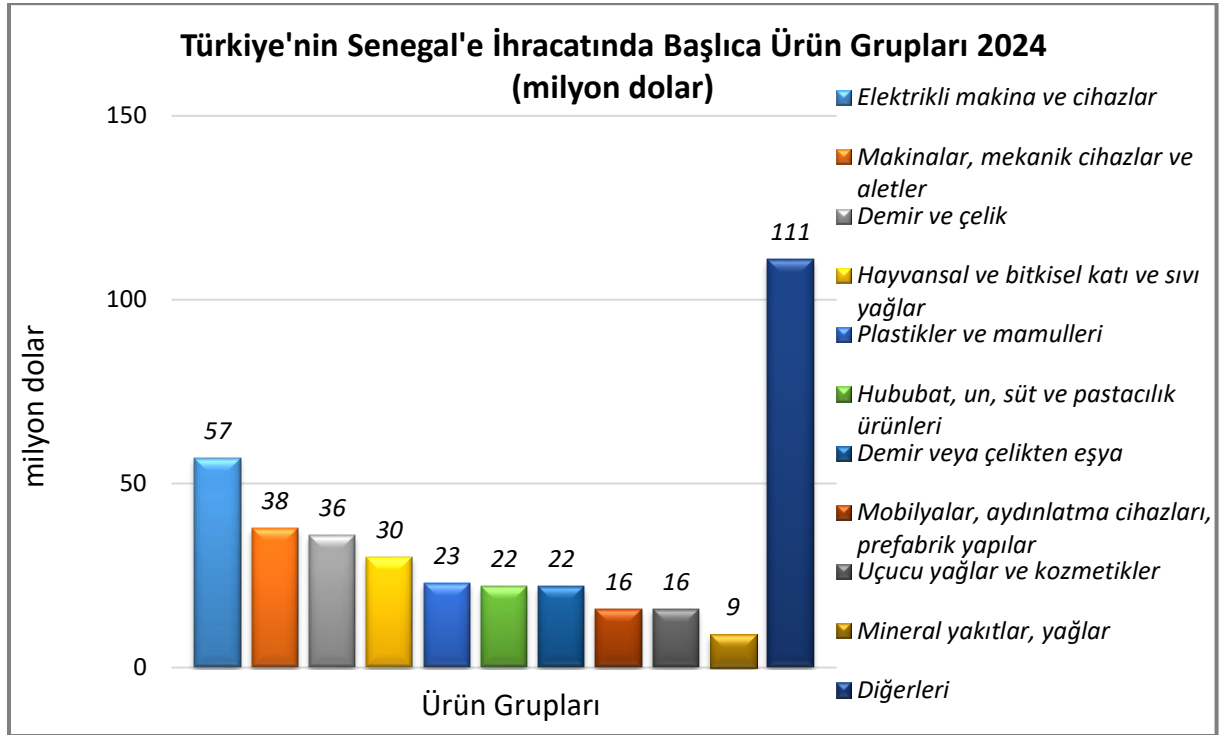
Senegal'e 2024 yılında en çok ihracatını gerçekleştirdiğimiz ürün grupları elektrikli makine ve cihazlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, demir çelik, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, plastikler ve mamulleridir. 2024 yılında en çok ithalatını gerçekleştirdiğimiz ürün grupları ise sırasıyla: Gıda sanayi kalıntıları, hayvan yemleri, çimento, toprak, taş, tuz, kükürt, alçı, kireç, kurşun ve kurşundan eşya, balıklar ve su ürünleridir.

Türkiye-Senegal Dış Ticareti

Kaynak: TÜİK

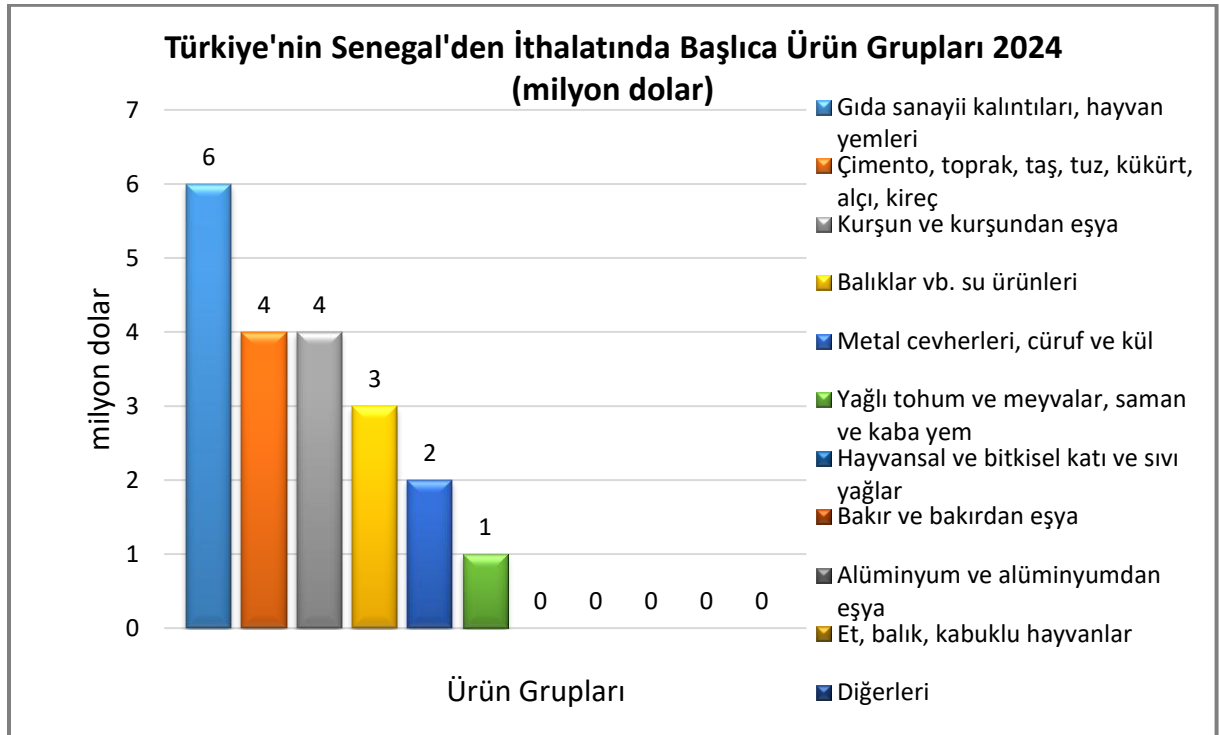
Türkiye'nin Senegal'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Senegal'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Senegal'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			5 725 131	5 316 530	6 310 485	100	18,7
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 019 658	1 101 803	1 278 828	20,3	16,1
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	932 842	874 690	930 218	14,7	6,3
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	2 483	26 319	763 878	12,1	2802,4
4.	2809	Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler	758 135	436 489	434 811	6,9	-0,4
5.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	277 463	259 061	222 088	3,5	-14,3
6.	2523	Çimento	121 700	175 594	178 971	2,8	1,9
7.	2614	Titanyum cevherleri ve konsantreleri	186 059	140 382	161 338	2,6	14,9
8.	2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	165 469	148 985	152 747	2,4	2,5
9.	2615	Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	140 781	101 386	127 302	2	25,6
10.	1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	75 000	78 164	109 195	1,7	39,7
11.	1202	Yer fıstığı	136 227	109 536	107 369	1,7	-2
12.	0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	218 226	138 688	94 541	1,5	-31,8
13.	2510	Tabii kalsiyum fosfatlar, tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebeşir	76 689	82 266	91 156	1,4	10,8
14.	0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	111 517	132 729	86 384	1,4	-34,9
15.	6704	İnsan saçından, hayvan kıllarından veya dokumaya elverişli diğer maddelerden peruk, sakal, kaşlar, kirpikler, perçemler	68 437	67 794	69 569	1,1	2,6

Kaynak: Trademap Senegal Verileri

EK-2: Senegal'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			12 129 313	11 877 493	11 389 079	100	-4,1
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 941 058	2 133 772	2 366 222	20,8	10,9
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	446 787	952 167	810 027	7,1	-14,9
3.	1006	Pirinç	557 174	498 016	517 995	4,5	4
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	285 737	303 656	323 808	2,8	6,6
5.	1001	Buğday ve mahlut	381 966	308 459	281 810	2,5	-8,6
6.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	377 716	192 682	262 091	2,3	36
7.	1901	Malt hılasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	201 935	227 573	233 932	2,1	2,8
8.	8703	Otomobiller	170 527	233 695	231 213	2	-1,1
9.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	188 684	158 321	185 562	1,6	17,2
10.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	186 760	226 984	162 486	1,4	-28,4
11.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	148 907	198 365	162 381	1,4	-18,1
12.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	51 405	113 460	144 665	1,3	27,5
13.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	164 186	142 129	130 323	1,1	-8,3
14.	1005	Mısır	148 324	136 105	128 414	1,1	-5,7
15.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	95 187	108 536	125 611	1,1	15,7

Kaynak: Trademap Senegal Verileri

EK-3: Senegal'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		5 725 131	5 316 530	6 310 485	100	18,7
1.	Mali	1 138 796	1 218 695	1 310 707	20,8	7,6
2.	İsviçre	665 866	645 697	760 181	12	17,7
3.	Çin	228 745	223 770	716 867	11,4	220,4
4.	Hindistan	867 739	544 373	581 366	9,2	6,8
5.	İspanya	203 525	164 032	249 772	4	52,3
6.	ABD	164 952	155 575	219 111	3,5	40,8
7.	İtalya	101 878	73 916	193 118	3,1	161,3
8.	Gine	182 810	154 186	188 510	3	22,3
9.	Fildişi Sahili	183 776	174 374	171 702	2,7	-1,5
10.	Gambiya	177 889	186 033	170 862	2,7	-8,2
11.	Avustralya	225 382	171 624	145 395	2,3	-15,3
12.	Hollanda	65 724	74 573	130 094	2,1	74,5
13.	Gine Bissau	88 690	157 392	94 536	1,5	-39,9
14.	İngiltere	73 524	96 660	93 561	1,5	-3,2
15.	Fransa	76 917	84 918	83 333	1,3	-1,9
...	...	...	...	...	...	...
31.	Türkiye	14 834	15 273	16 662	0,26	9,1

Kaynak: Trademap Senegal verileri

EK-4: Senegal'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		12 129 313	11 877 493	11 389 079	100	-4,1
1.	Çin	1 216 181	1 291 672	1 345 352	11,8	4,2
2.	Fransa	1 110 448	1 432 235	1 126 508	9,9	-21,3
3.	Rusya	706 777	828 300	951 954	8,4	14,9
4.	BAE	584 404	615 524	645 491	5,7	4,9
5.	Hindistan	912 869	797 657	522 138	4,6	-34,5
6.	Nijerya	532 126	1 018 120	516 997	4,5	-49,2
7.	Nikaragua	0	3 666	377 716	3,3	10203,2
8.	Türkiye	404 614	290 342	374 245	3,3	28,9
9.	ABD	331 691	286 657	309 725	2,7	8
10.	İspanya	735 048	298 230	304 701	2,7	2,2
11.	Hollanda	625 462	338 151	282 924	2,5	-16,3
12.	Hırvatistan	2 381	1 727	239 038	2,1	13741,2
13.	Fas	148 393	203 435	234 292	2,1	15,2
14.	Tayland	141 134	148 196	217 487	1,9	46,8
15.	Brezilya	183 446	201 658	216 782	1,9	7,5

Kaynak: Trademap Senegal verileri

Ek-5: Türkiye'nin Senegal'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			705 664	424 132	378 894	100	-10,7
1.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	18 742	22 081	25 469	6,7	15,3
2.	7214	İnşaat demiri	129 786	68 163	22 784	6	-66,6
3.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	11 482	12 440	18 585	4,9	49,4
4.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	10 076	10 149	15 318	4	50,9
5.	1902	Makarnalar ve kuskus	34 738	16 120	12 274	3,2	-23,9
6.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	9 558	11 204	11 785	3,1	5,2
7.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	5 414	7 119	10 332	2,7	45,1
8.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	7 942	9 937	9 545	2,5	-3,9
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	10 727	8 555	9 530	2,5	11,4
10.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	13 981	11 789	8 940	2,4	-24,2
11.	3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	4 061	2 431	7 729	2	217,9
12.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 990	9 709	7 143	1,9	-26,4
13.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	6 039	6 073	6 556	1,7	8
14.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	26 649	12 395	6 466	1,7	-47,8
15.	3303	Parfümler ve tuvalet suları	5 064	4 905	6 449	1,7	31,5

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

Ek-6: Türkiye'nin Senegal'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			17 526	30 009	21 392	100	-28,7
1.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	5 550	8 529	5 806	27,1	-31,9
2.	2510	Tabii kalsiyum fosfatlar, tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebeşir	0	4 554	3 857	18	-15,3
3.	7801	İşlenmemiş kurşun	0	8 981	3 716	17,4	-58,6
4.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	2 561	989	2 988	14	202,1
5.	2615	Niobyum, tantalum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	4 602	3 067	1 821	8,5	-40,6
6.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	1 030	1 137	1 254	5,9	10,3
7.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	75	0	455	2,1	-
8.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	1 573	258	280	1,3	8,5
9.	7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	557	0	252	1,2	-
10.	1602	Hazırlanmış veya konserve edilmiş et, sakatat veya kan	0	0	186	0,9	-
11.	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	189	187	184	0,9	-1,6
12.	5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	0	0	156	0,7	-
13.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	1 696	100	0,5	-94,1
14.	2530	Tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler	0	97	93	0,4	-4,1
15.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	28	67	67	0,3	0

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)